

ANDRIY BOKOTEY, NATALIJA DZYUBENKO, IRYNA SUSUŁOWSKA

Państwowe Muzeum Przyrodnicze Narodowej Akademii Nauk Ukrainy

Przyrodnicza część Biblioteki Poturzyckiej w księgozbiorze Państwowego Muzeum Przyrodniczego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie: jej przeszłość i teraźniejszość

Biblioteka Poturzycka powstała na początku XIX wieku i już w połowie tego stulecia była znana w całej Galicji. Jej założycielem był Józef Kalasanty Dedyuszycy, który od 1812 roku gromadził literaturę polską i światową w Poturzycu pod Sokalem. Największy rozwój biblioteka osiągnęła pod opieką syna Józefa – Włodzimierza, który w 1857 roku przeniósł zbiór do Lwowa. Od 1858 roku biblioteka zaczęła służyć wielu czytelnikom, a w 1868 roku została przeniesiona do Muzeum im. Dedyuszycy we Lwowie. Sam założyciel Muzeum, kolejni ordynaci i wszyscy, którzy do dziś kontynuują dzieło jego życia, nieustannie dbali o uzupełnianie zbioru bibliotecznego. W czasie II wojny światowej Bibliotekę i Muzeum uratowano przed grabieżą wysiłkiem ordynata Włodzimierza Dedyuszycy (juniora), dyrektora Jana Kineła i preparatora Franciszka Kalkusa. W okresie powojennym zakup nowych książek i prenumerata wszystkich potrzebnych czasopism odbywał się na stałe, z małą przerwą w okresie remontu Muzeum (1996–2012). Współczesny zbiór biblioteki mieści się w sześciu salach o łącznej powierzchni 141,7 m². Na koniec 2021 roku zbiór główny biblioteki naukowej Muzeum liczył ponad 74 791 jednostek.

Gromadzenie bibliotek w XVIII i XIX wieku w Europie w kręgach magnackich było przejawem wykształcenia ich właścicieli, choć tylko kilka rodzin na przestrzeni wielu pokoleń podniosło pracę biblioteczną na poziom naukowy i stworzyło bogate księgozbiory, które stały się częścią dziedzictwa kulturowego ich narodów. Wśród nich była rodzina Dedyuszycy, której rodzinna biblioteka powstała na początku XIX wieku pod nazwą „Biblioteka Poturzycka” – już w połowie stulecia była znana w całej Galicji¹.

Założycielem biblioteki był Józef Kalasanty Dedyuszycy, bibliofil, kolekcjoner, honorowy członek Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1834), a także od 1812 roku członek Królewskiego Towarzystwa Gospodarczo-Rolniczego w Warszawie. W swoim majątku we wsi Poturzyca pod Sokalem (obecnie rejon czerwonoogródzki obwodu lwowskiego) zaczął gromadzić książki literatury polskiej i światowej, rzadkie okazy wydawnicze, starodruki, rękopisy, pergaminy i materiały ikonograficzne. Dzięki stałym kontaktom z księgarzami we Lwowie, Krakowie i Wiedniu, wymieniając książki ze znanymi bibliofilami, a także dzięki

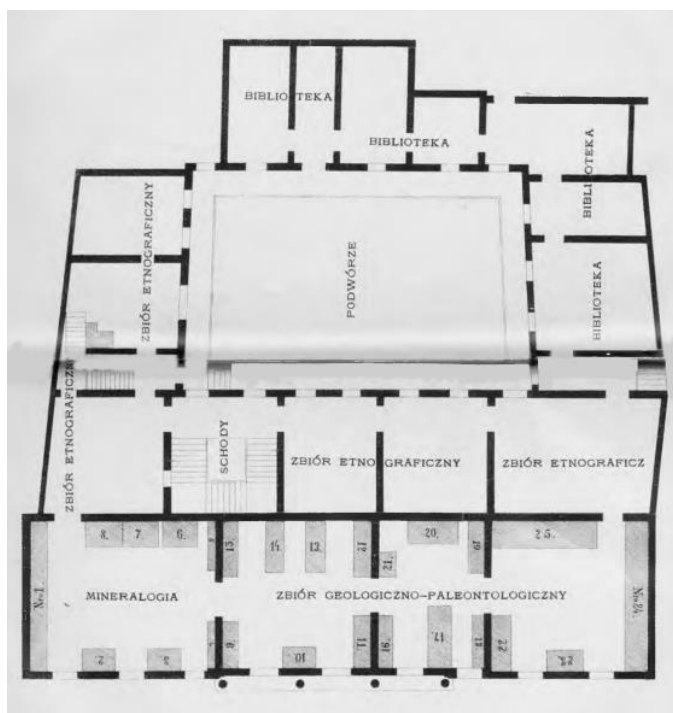
¹ K. Karolczak (Карольчак К.), *Дзедушицькі. Історія роду. Потуржицько-зарічанська лінія*, Київ 2001, s. 215.

swoim możliwościom finansowym, Józef Dzieduszycki zgromadził bibliotekę liczącą ponad dwadzieścia tysięcy tomów².

Największy rozwój biblioteka osiągnęła w okresie, gdy opiekował się nią syn Józefa Włodzimierz, który po śmierci ojca w 1857 roku przeniósł zbiory do Lwowa i umieścił je w czterech pokojach swojego pałacu przy ulicy Kurkowej 15 (obecnie Łysenki 15). Już od 1858 roku biblioteka, jeszcze zanim powstała czytelnia, zaczęła służyć czytelnikom. Nowsze wydania wypożyczano, a rękopisy, encyklopedie, atlasy, słowniki – za specjalnym pozwoleniem właściciela. Głównymi użytkownikami biblioteki byli studenci, dla których stworzono działy z podręcznikami z różnych dziedzin, aktorzy i dziennikarze, a przede wszystkim naukowcy. Biblioteka zyskała dużą popularność, rosła liczba czytelników, rocznie wydawano do trzynastu tysięcy woluminów. W 1863 roku, ze względu na dużą rotację zbiorów, postanowiono, że obiekt będzie służył wyłącznie naukowcom³. Od 1866 roku wprowadzono *Zasady wypożyczania książek Biblioteki Poturzyckiej* i rozpoczęto prowadzenie inwentarza wypożyczonych w roku 1863 i w latach 1868–1900 książek. 1 marca 1865 roku wśród bogatego księgozbioru biblioteka miała w swoich zasobach między innymi 18 325 tomów drukowanych, 321 manuskryptów, 203 dokumenty, w tym 93 pergaminowe, 1473 autografy (teksty, dzieła autorstwa ważnych postaci naukowych i kulturalnych), 2568 rysunków⁴.

W 1868 roku bibliotekę przeniesiono do budynku kupionego dla Muzeum Przyrodniczego im. Dzieduszyckich przy ulicy Teatralnej 18, gdzie zbiory biblioteczne znajdowały się w siedmiu małych pokojach na drugim piętrze.

Ilustracja 1

Schemat drugiego piętra Muzeum ze wskazaniem usytuowania biblioteki (Dzieduszycki, 1880).

² I.I. Panśkich (Панських І.І.), *Наукова бібліотека Державного природознавчого музею НАН України. Наукові записки ДПМ*, Львів 2003, s. 1.

³ N.E. Kupańec (Кунанець Н.Е.), *Бібліотечна справа на західноукраїнських землях (XIII ст. – 1939 р.)*, Львів: Видавництво Львівської політехніки 2013.

⁴ M. Dzieduszycki, *Kronika domowa Dzieduszyckich*, Lwów 1865.

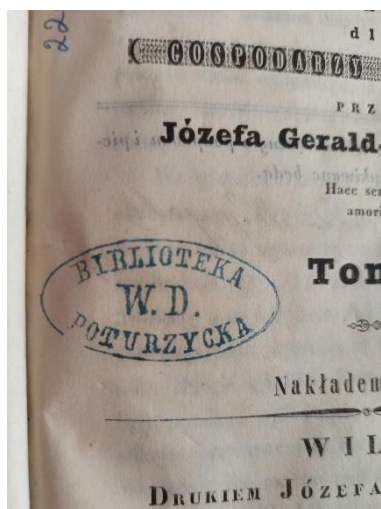
Od 1870 roku biblioteka zaczęła funkcjonować jako część Muzeum założonego przez Włodzimierza Działoszyckiego. Stopniowo powstawał tam unikalny zbiór literatury naukowej niezbędnej do badania i zgodnego z ideą użytkowania obiektów muzealnych. W tamtym czasie Włodzimierz Działoszycki oddał do artystycznej oprawy w skórę ze złożonymi tłoczeniami kilka tysięcy tomów literatury przyrodniczej, dobrze zachowanych do naszych czasów.

Ilustracja 2

Teczki mieszczą odbitki naukowych artykułów fot.: A. Bokotey

Do 1928 roku wszystkie książki i czasopisma z biblioteki były systematycznie pokrywane skórą i papierem. Wszystkie książki były najpierw sygnowane pieczęcią Biblioteki Poturzyckiej, a później pieczęcią Muzeum lub ekslibrisem.

Ilustracja 3

Pieczętki i exlibris Biblioteki Poturzyckiej fot.: A. Bokotey

Sam założyciel Muzeum, kolejni ordynaci i wszyscy, którzy do dziś kontynuują dzieło jego życia, nieustannie dbali o uzupełnianie zbioru bibliotecznego. Przez cały okres istnienia biblioteki sposoby pozyskiwania księgozbioru były i pozostają praktycznie niezmienione. Książki kupowano zarówno w Galicji, jak i za granicą. Do 1897 roku biblioteką opiekował się przyjaciel Włodzisława Dzieduszyckiego z dzieciństwa, słynny polski bibliofil Józef Łoziński (1827–1897) – to właśnie jemu powierzono obowiązek zakupu nowej literatury przyrodniczej.

W połowie XIX wieku Włodzisław zorganizował własną drukarnię i od tego czasu rozpoczęto wymianę publikacji jako jedno z głównych źródeł uzupełniania zbioru bibliotecznego. Do 1870 roku wymieniano książki ze znanymi bibliofilami polskimi i austriackimi⁵. Później Muzeum nawiązało stałą wymianę z instytucjami w Polsce, Austrii, Niemczech, Czechach, Litwie, Francji, Anglii, Szwajcarii, Finlandii, USA i innych. Nawet w trudnych latach międzywojnia 1929–1934, mimo stagnacji w wydawnictwach i trudności finansowych, biblioteka muzealna powiększała swoje zbiory, dzięki temu, że instytucje naukowe i towarzystwa, z którymi Muzeum współpracowało, stale nadsyłały swoje publikacje. W 1928 roku istniały czterdzieści cztery takie instytucje, w 1929 roku – pięćdziesiąt trzy, w 1937 roku – dwadzieścia siedem. Dzieduszycki był członkiem dwudziestu dziewięciu organizacji naukowych, a Muzeum było członkiem dziesięciu towarzystw. Najważniejsze spośród nich to: Deutsche Ornithologische Gesellschaft, Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Geographische Gesellschaft in Wien, Towarzystwo Ludoznawcze w Krakowie, Polskiego Towarzystwa Przyrodników we Lwowie. Wymiana była nie tylko źródłem zasilenia zbioru bibliotecznego, ale także okazją do nawiązania wielu kontaktów w świecie naukowym i godnego reprezentowania Muzeum. Innym źródłem uzupełniania funduszy były darowizny zarówno poszczególnych wydań, jak i kompletów książek z autografami autorów. W kwietniu 1900 roku do Muzeum przekazano 407 tomów *Biblioteki Warszawskiej* należącej do słynnego geologa Ludwika Zejsznera, który przez niemal całe życie był blisko związany z Muzeum⁶.

W 1907 roku słynny polski geolog Józef Siemiradzki podarował Muzeum swoją bibliotekę liczącą 1379 pozycji cennej literatury geologicznej i paleontologicznej, do dziś szeroko wykorzystywanej przez paleontologów. W 1931 roku zoolog Filip Zaitsev, przyszły dyrektor Instytutu Zoologii Akademii Nauk Gruzjińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej,

⁵ Sprawozdania Muzeum. 1899–1913. Naukowa biblioteka Państwowego Przyrodniczego Muzeum, Dział rękopisów. F. 1, op. 1, spr. 23.

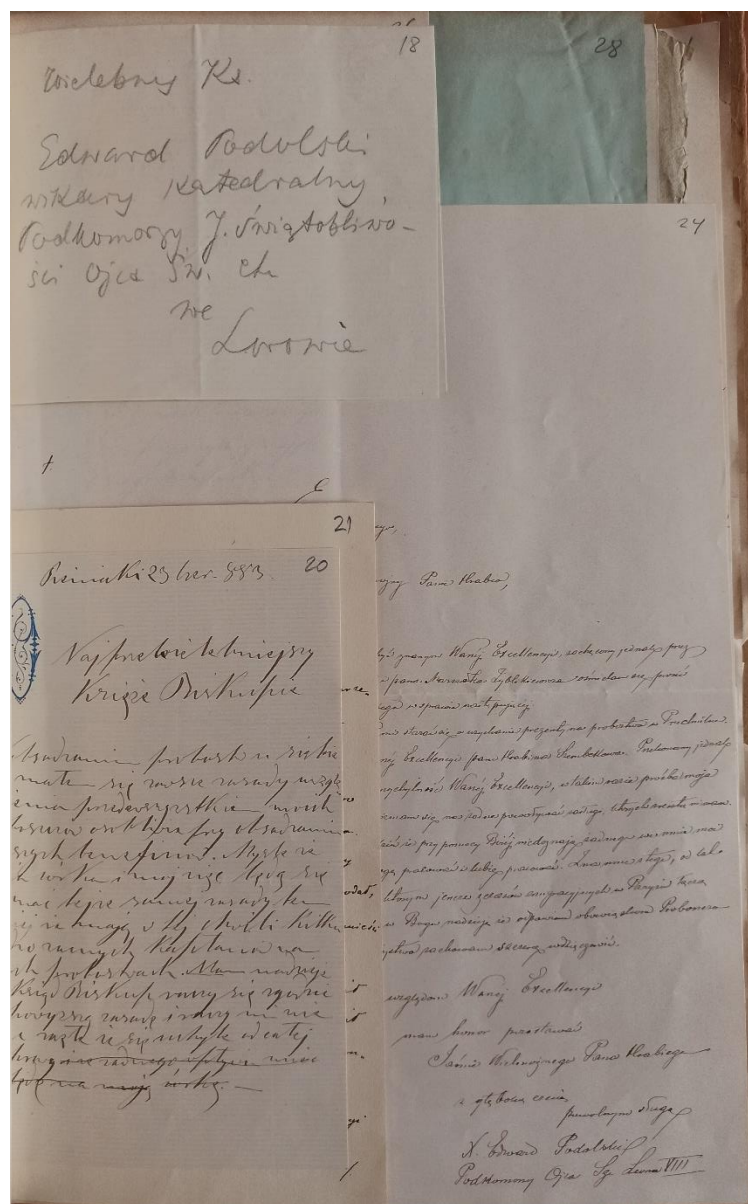
⁶ I.I. Panśkich (Панських І.І.), Наукова бібліотека Державного природознавчого музею НАН України. *Наукові записки ДПМ*, Львів 2003, s. 18.

przesłał 320 książek. W 1932 roku rodzina zoologa Jarosława Łomnickiego, który kierował Muzeum w latach 1915–1931, przekazała bibliotece prawie 300 cennych publikacji naukowych. Sięgając do różnych źródeł dokumentalnych, odnajdujemy nazwiska wielu światowej sławy naukowców, którzy systematycznie przesyłali i przekazywali swoje prace. Wśród nich: Kazimierz Wodzicki (1853–1879), Jan Grochmalicki (1909–1928), Józef Dziędzielewicz (1874–1914), Benedykt Dybowski (1862–1929), Janusz Domaniewski (1918–1927), Edward Niezabitowski (1896–1934), Maksymilian Nowicki (1865–1899) – w zakresie zoologii; Władysław Boberski (1880–1888), Eustachy Wołoszczak (1887–1896), Marian Raciborski (1890–1917), Antoni Rehman (1862–1916), Władysław Szafer (1916–1939) i inni – dziedzinie botaniki; Aleksander Bittner (1878–1895), Julian Niedźwiedzki (1876–1915), Moris Kossman (1891–1911), Aleksiej Pawłow (1884–1928), Jan Nowak (1907–1924), Wilhelm Fridberg (1906–1938) i inni – w zakresie geologii i paleontologii.

Wykazy imienne, adresowe, tytuły literatury zakupionej i przekazanej do biblioteki od roku 1899 do roku 1939 podane są częściowo w sprawozdaniach Muzeum.

30 czerwca 1941 roku Muzeum zostało zamknięte. Podczas okupacji niemieckiej Bibliotekę i Muzeum uratował przed grabieżą apel ordynata Włodzimierza Działyńskiego (juniora) i byłego dyrektora Jana

Ilustracja 4
Jedna z teczek ze sprawozdań Muzeum za 1883 rok,
fot.: A. Bokotey

Kinela do słynnego berlińskiego ornitologa prof. Erwina Stresemanna, który kierował Niemieckim Towarzystwem Ornitologicznym. Jego członkiem od 1860 roku był założyciel, a później Muzeum jako instytucją. Bardzo pomocny okazał się były pracownik Muzeum Franciszek Kalkus, który w tamtym czasie zajmował się muzeami lwowskimi w okupacyjnej administracji niemieckiej⁷.

W okresie powojennym zasoby biblioteki były stale uzupełniane poprzez zakup nowych książek i potrzebnych czasopism z wyjątkiem czasu, kiedy trwał remont generalnej odbudowy Muzeum (1996–2012) i głównym źródłem nabycia była wymiana.

Zdarzały się jednak niestety również przypadki redukcji zbiorów. Z przyczyn ideologicznych usunięto w roku 1947 – dwadzieścia pięć książek, w roku 1950 – pięćdziesiąt pięć książek i w 1952 roku – piętnaście książek i czasopism. W 1950 roku 314 pozycji przeniesiono z Biblioteki muzealnej do Lwowskiej Biblioteki Naukowej, a ponad 50 jednostek literatury etnograficznej – do Państwowego Muzeum Etnograficznego we Lwowie⁸.

Dzisiaj zbiór biblioteczny Muzeum wygląda następująco:

Starodruki i rzadkie wydania (przed 1830)

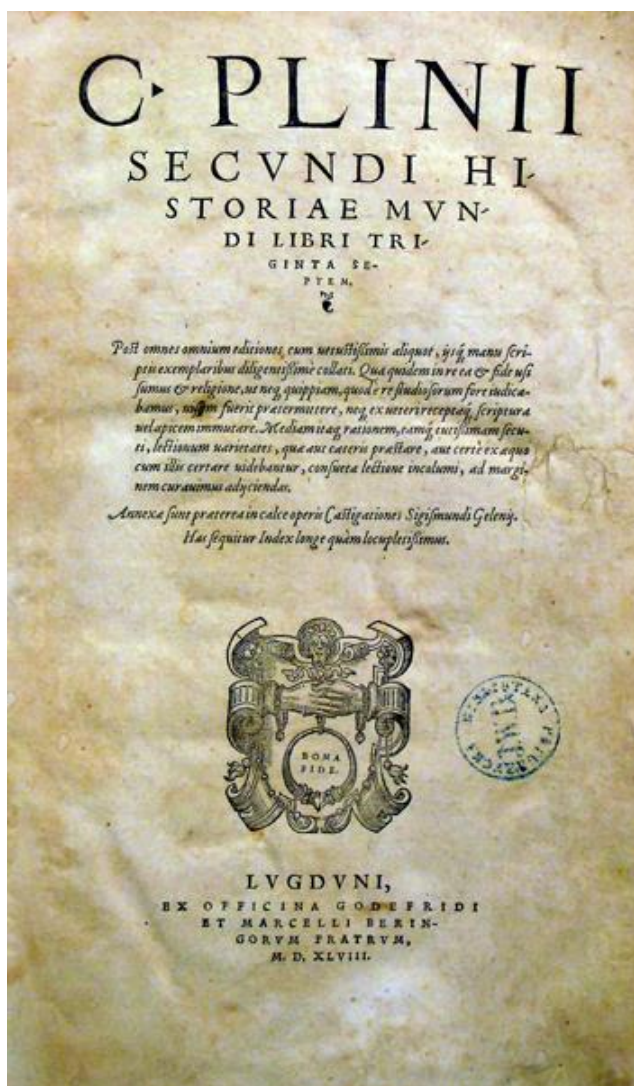
Starodruki są najstarszym i najcenniejszym działem muzealnej biblioteki i zawierają 223 dokumenty. Najstarsze wydania pochodzą z XVI wieku. Na szczególną uwagę zasługuje: pierwsza encyklopedia historii naturalnej rzymskiego przyrodnika Pliniusza Starszego *Historia naturalna* (1548) (paleotyp) i (1779) w 37 książkach. Wśród unikalnych książek znajdują się także wydania światowej sławy przyrodników, a mianowicie: pierwsza encyklopedia zoologiczna szwajcarskiego przyrodnika i bibliografa Konrada Gesnera *Historia zwierząt* w pięciu tomach (1598–1613); trzydzieści trzy książki polskiego przyrodnika szkockiego pochodzenia Jana Jonstona, w tym *Historia naturalna* (1650–1653), *Rozmowy o wielkości światów* (1765) francuskiego pisarza i popularyzatora nauki Bernarda Fontenelle’a, książki niemieckiego botanika Johanna Christiana von Schrebera, w szczególności *Opis ziół z ich rysunkami* (1769), encyklopedia *Historia przyrody* (1785) autorstwa francuskiego przyrodnika Georggesa-Louisa de Buffona, który badał problem pochodzenia gatunków sto lat przed Karolem Darwinem, wiele wydań prac naukowych szwedzkiego przyrodnika Karola

⁷ G. Brzęk, *Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie i jego Twórca*, Lublin 1994; Karolczak K. (Карольчак К.). *Дзедушицькі. Історія роду. Потужицько-зарічанська лінія*, Київ 2015.

⁸ I.I. Panśkich (Панських І.І.), Наукова бібліотека Державного природознавчого музею НАН України. *Наукові записки ДПМ*, Львів 2003.

Linneusza, opublikowanych przed 1778 rokiem, pierwsza *Historia naturalna bezkręgowców* (1792) autorstwa francuskiego naukowca Jeana Guillaume'a Bruguière'a, książki Jean-Baptiste'a Lamarcka, Heinricha Wilhelma Dobela i wielu innych wydanych przed 1800 rokiem.

Rzadkie wydania reprezentowane są przez ponad osiemset książek zagranicznych, które – biorąc pod uwagę skład naukowy czytelników – zawsze będą poszukiwane, gdyż dostarczają materiału naukowego o przyrodzie Galicji i jej okolic. Właśnie ta lokalna literatura historyczna, zawierająca informacje ściśle związane z regionem, nabrała w naszych czasach szczególnego znaczenia i jest bardzo poszukiwana.

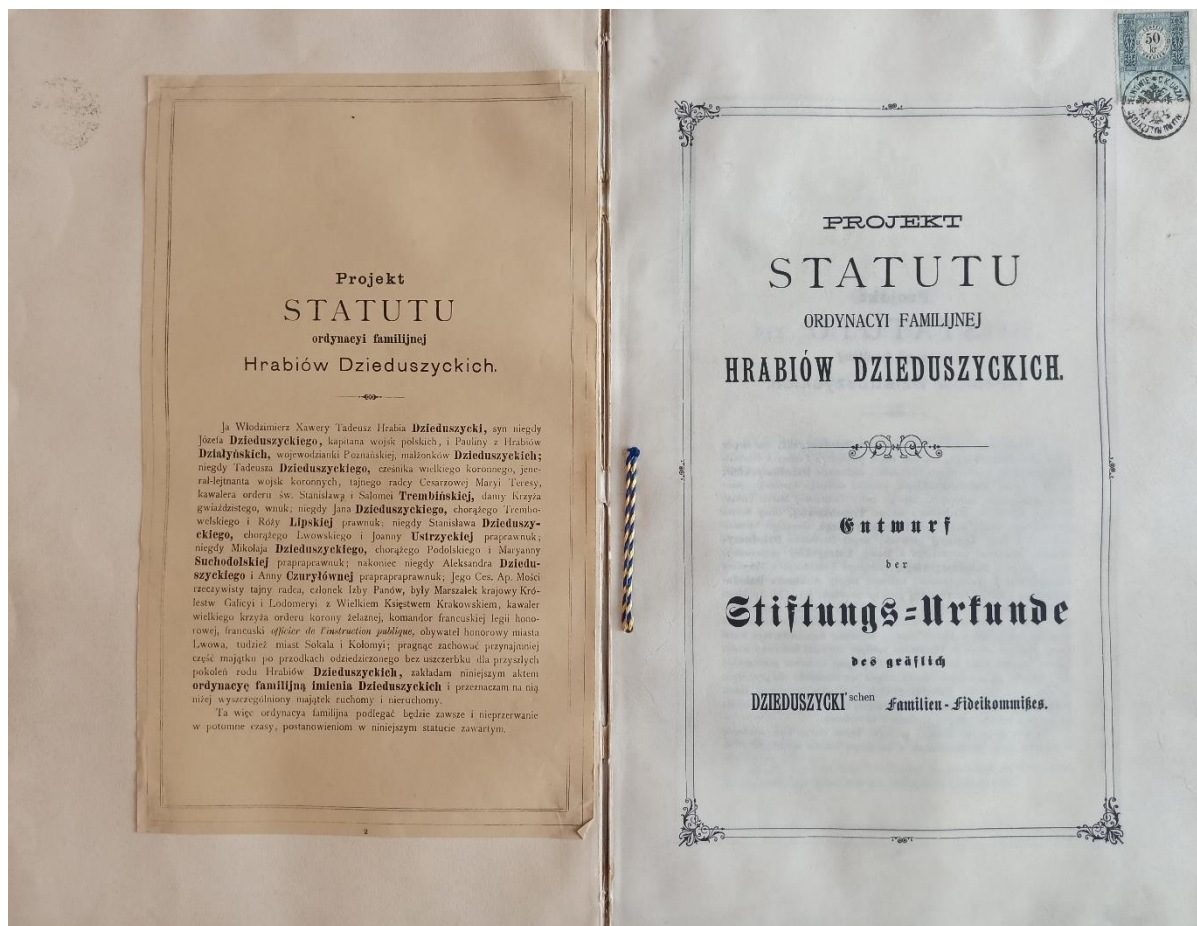
Ilustracja 5

Pierwsza encyklopedia przyrodnicza Pliniusza Starszego
Historia przyrodnicza (1548), fot.: A. Bokotey

Zbiór rękopisów (1819–1939)

Ten zbiór przechowywany w 124 teczkach. Wartość historyczną reprezentuje archiwum rodu Dzieduszyckich: Projekt Statutu Ordynacji Dzieduszyckich (ryc. 6), dokumenty gospodarcze o majątkach, korespondencja handlowa, zeszyty osobiste i prace naukowe założyciela Muzeum, wykazy alfabetyczne ksiąg bibliotecznych. Interesujące są rękopiśmienne artykuły naukowe, monografie, eseje geologa Ludwika Zejsznera, zoologa Ernesta Schauera, przyrodników Mariana i Jarosława Łomnickich. Wszystkie te dokumenty, zawierające

informacje biznesowe i naukowe, wymagają opracowania, gdyż mają duże znaczenie dla historyografów Muzeum, regionu oraz badaczy rozwoju nauk przyrodniczych⁹.

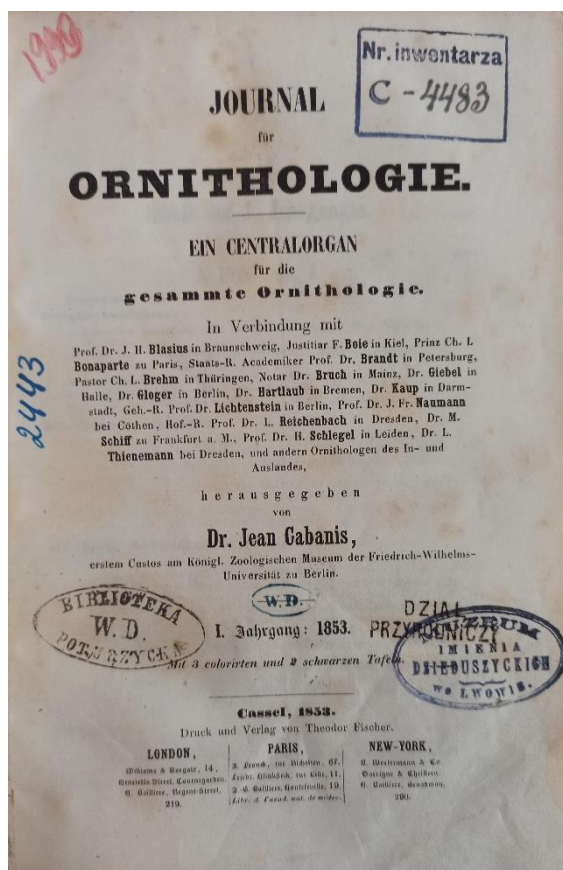
Ilustracja 6

Projekt Statutu Ordynacji familijnej hrabiów Dzieduszyckich fot.: A. Bokotey

Czasopisma

Czasopisma stanowiły zawsze ważną część zbioru bibliotecznego. Dzisiaj w Bibliotece znajduje się 19 723 egzemplarzy. Szeroko prezentują materiały z XIX do początku XX wieku. Katalog z lat 1903–1938 zawiera 499 tytułów czasopism i gazet przyrodniczych, które Muzeum prenumerowało lub otrzymało w drodze wymiany. Wśród czasopism znajduje się wiele kompletnych zestawów od początku ich powstania: „Sylwan” (1820), „Zeitschrift für Entomologie” (1847), „Annales de la Société Entomologique de France” – jedno z najstarszych

⁹ Sprawozdania Muzeum. 1899–1913. Naukowa biblioteka Państwowego Przyrodniczego Muzeum NANU, Dział rękopisów., F.1, op. 1, spr. 23; Sprawozdania Muzeum. 1903–907. Naukowa biblioteka Państwowego Przyrodniczego Muzeum NANU, Dział rękopisów., F.1, op. 1, spr. 25.

Ilustracja 7

Pierwszy tom istniejącego do dzisiaj czasopisma ornitologicznego „Journal für ornithologie” (1853), fot.: A. Bokotey

czasopism entomologicznych na świecie, „Journal für Ornithologie” (1853) i „Aktualności z Muzeum im. Dzieduszyckich” (1914), „Polskie pismo entomologiczne” (1921), „Biuletyn Badań Entomologicznych” (1922) i wiele innych.

Materiały kartograficzne

Biblioteka Muzeum zawiera duży zbiór 2573 materiałów kartograficznych (mapy i atlasy). Dotyczą okresu od 1772 roku do dzisiaj.

Do najstarszych należą mapy Królestwa Galicji i Lodomerii (1855 i 1872) słynnych dziewiętnastowiecznych szkół kartograficznych, do których należeli Friedrich Handtke, Karol Flemming i inni. Szczególnie interesujące są mapy produkowane przez Austriacki Cesarski Wojskowy Instytut Kartografii na zlecenie austriackiego Sztabu Generalnego. Wśród nich znajdują się mapy Karpat i ziem zachodnich

Ukrainy oraz *Atlas geologiczny Galicji* (1887–1911). Atlas zawiera siedemdziesiąt cztery mapy geologiczne oraz teksty, które napisali muzealnicy Marian Łomnicki, Józef Siemiradzki, Władysław Szajnocha i inni.

Ilustracja 8

Mapy Atlasu Galicji, fot.: A. Bokotey

Dyplomy i wyróżnienia (1856–1920)

Są to sześćdziesiąt dwa dokumenty, wśród których znajdują się dyplomy i certyfikaty przyznane Włodzimierzowi Dzieduszyckiemu seniorowi za działalność publiczną i naukową oraz za zwycięstwa na wystawach światowych. Dokumenty te mają znaczną wartość historyczną i były wielokrotnie badane przez historyków i biografów rodu Dzieduszyckich.

Ilustracja 9

Dyplom przyznania brązowego medalu na Wystawie Światowej w Paryżu w r. 1867,
fot.: A. Bokotey

Druki i kserokopie artykułów

Zbiór biblioteki muzealnej składa się z 269 teczek, z których każda zawiera od dziesięciu do osiemdziesięciu druków (kopii artykułów) z XVIII–XX wieku. Na okładkach 125 teczek wykonanych za życia Włodzimierza Dzieduszyckiego seniora wytłoczono jego inicjały i nazwy przechowywanych w nich materiałów. Wszystkie materiały, z których wiele posiada autografy autorów, dotyczą Galicji i sąsiednich terytoriów.

Współczesny zbiór Biblioteki Naukowej Muzeum mieści się w sześciu salach o łącznej powierzchni 141,7 m². Zgodnie z przeznaczeniem dzieli się na zbiór główny i wymienny.

Tabela 1. Aktualny stan zbiorów Biblioteki Naukowej Państwowego Przyrodniczego Muzeum Narodowej Akademii Nauk Ukrainy

Dział	Liczba
Książki pisane cyrylicą	21368
Literatura do 1939 r.	19723
Współczesna literatura	2409
Literatura referencyjna i bibliograficzna	2153
Autoreferaty i rozprawy	1671
Czasopisma po 1940 r.	24708
Materiały kartograficzne	2573
Rękopisy (teczki)	124
Dyplomy i wyróżnienia	62
Razem	74 791

Na koniec 2021 roku zbiór główny Biblioteki Naukowej Muzeum liczył ponad 74 791 jednostek, ale rzeczywista liczba jest znacznie wyższa, gdyż wiele egzemplarzy jest ujętych pod tym samym numerem inwentarzowym.

Dziś dominującą pozycję w bibliotece muzealnej zajmuje systematyczne i alfabetyczne rozmieszczenie zbiorów. Jednocześnie zachowało się starożytne rozmieszczenie (do 1939 r.), kiedy każda książka otrzymywała jasno określone miejsce w pewnej gablocie pod określoną liczbą, co było niezwykle powszechne w praktyce bibliotek akademickich i naukowych w tym czasie.

Ilustracja 10
Kartkowy katalog Biblioteki Poturzyckiej sprzed 1938 roku, fot.: A. Bokotey

Zachował się katalog kartkowy biblioteki, który był prowadzony do 1938 roku. Objął on większość książek z działów geologia i paleontologia, zoologia, entomologia, botanika oraz czasopisma. W związku z tym najważniejszym zadaniem nowszych czasów stało się stworzenie aparatu referencyjnego i bibliograficznego dla całego zbioru. W latach 1994–95 powstał alfabetyczny i systematyczny katalog współczesnych książek zagranicznych, a w 1997 roku rozpoczęto opracowywanie opisów literatury obcej do 1939 roku. W latach 2001–2003 opracowano materiały rękopiśmienne (sporządzono 1640 opisów). Zbiór wymienny biblioteki, zapoczątkowany przez założyciela Muzeum, istniał do 1939 roku. W 1960 roku został utworzony na nowo. Na dzień 1 stycznia 2022 roku liczy 3368 jednostek po 110 tytułów książek.

Biblioteka prowadzi wymianę książek z czterdziestoma ośmioma wyspecjalizowanymi instytucjami. Analizując naukowo zorganizowany zasób biblioteki oraz dokumentów dokonanych przez Włodzimierza Dzieduszyckiego i następców, dochodzimy do wniosku, że przez cały czas istnienia biblioteki głównym jej celem było kompletowanie wszystkich druków, które dotyczyły przede wszystkim Galicji i okolic, a także literatury światowej dotyczącej zagadnień odpowiadających przyrodniczemu profilowi Muzeum.

Ilustracja 11

Gabinet Włodzimierza Dzieduszyckiego w drugiej połowie XIX wieku (foto z archiwum Muzeum).

Ilustracja 12

Gabinet Włodzimierza Dzieduszyckiego dzisiaj (foto z archiwum Muzeum).

Dziś czytelnia biblioteki jest dostępna dla wszystkich badaczy instytucji naukowych Narodowej Akademii Nauk Ukrainy i innych placówek, doktorantów i studentów prowadzących badania naukowe.

Ilustracja 13

Współczesna czytelnia Muzeum (foto z archiwum muzeum).

W roku 2022 biblioteka Muzeum już w trzeci raz w ciągu swego istnienia doświadczyła wojny. Najcenniejsze zbiory i dokumentacja biblioteki jeszcze w pierwszych dniach ataku Rosji na Ukrainę zostały zabezpieczone i ukryte. Resztę zbiorów przygotowano do szybkiej ewakuacji, gdy zajdzie taka potrzeba. Mamy nadzieję, że sytuacja się ustabilizuje i zmienić, zaś spakowane zbiory wrócą szybko na swoje miejsce i będą mogły być udostępniane naukowcom.

W 2022 roku, dzięki inicjatywie Związku Rodowego Dzieduszyckich herbu Sas, w ramach przygotowań do 200-lecia urodzin Włodzimierza Dzieduszyckiego seniora, ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury wraz z Państwowym Przyrodniczym Muzeum Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie, zostało odnowionych dziesięć najcenniejszych starodruków Biblioteki Poturzyckiej ze zbiorów Biblioteki Naukowej Muzeum.

Ilustracja 14

Baner projektu restauracji starodruków Biblioteki Poturzyckiej z Muzeum.

Bibliografia

- G. Brzęk, *Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie i jego Twórca*, Lublin 1940.
- M. Dzieduszycki, *Kronika domowa Dzieduszyckich*. Lwów 1865.
- W. Dzieduszycki, *Muzeum imienia Dzieduszyckich we Lwowie. Ptaki*. Lwów 1880.
- K. Karolczak (Карольчак К.), *Дзедушицькі. Історія роду. Потужицько-зарічанська лінія*. Київ 2015.
- N.E. Kupanec (Кунанець Н.Е.), *Бібліотечна справа на західноукраїнських землях (XIII ст. – 1939 р.)*. Львів: Видавництво Львівської політехніки 2013.
- I.I. Pańskych (Панських І.І.), Наукова бібліотека Державного природознавчого музею НАН України. *Наукові записки ДПМ*. Львів. 2003.
- Sprawozdania Muzeum. 1899–1913. Naukowa biblioteka Państwowego Przyrodniczego Muzeum, Dział rękopisów. F. 1, op. 1, spr. 23. s. 162.
- Sprawozdania Muzeum. 1903–1907. Naukowa biblioteka Państwowego Przyrodniczego Muzeum, Dział rękopisów. F. 1, op. 1, spr. 25. s. 118.

Biogramy

Andriy Bokotey

Doktor habilitowany, ornitolog specjalizujący się w badaniach presji antropogenicznej na ptaki w różnych środowiskach oraz przyrodniczej muzeologii. Od 1988 roku współpracownik Państwowego Muzeum Przyrodniczego (PMP) Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. Wieloletni kurator Naukowej biblioteki PMP. W 1999 roku obronił pracę doktorską w Muzeum i Instytucie Zoologii PAN na temat ptaków miasta Lwowa, pod kierunkiem prof. dr. hab. Macieja Luniaka. W 2021 roku obronił pracę habilitacyjną na Uniwersytecie Łasotechnicznym we Lwowie na temat wpływu antropogenicznego na ptaki. Główny przedmiot jego badań, to: ptaki miasta Lwowa i okolic, ekologia i ochrona bociana czarnego. Autor około 160 publikacji naukowych.

Natalija Dzyubenko

Doktor, muzeolog, ornitolog, kierownik działu Muzeologii stosowanej Państwowego Muzeum Przyrodniczego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. Autor publikacji z zakresu ornitologii, ekologii i muzealnictwa. W 2004 roku obroniła pracę doktorską na Uniwersytecie Dniepropetrowskim na temat ekologii rybitw. Autor około 50 publikacji naukowych.

Iryna Susułowśka

Kierownik Naukowej biblioteki Państwowego Muzeum Przyrodniczego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.